నివేదించదగిన

భారత సుప్రీంకోర్టు క్రిమినల్ అప్పీలేట్ అధికారపరిధిలో

2019 యొక్క క్రిమినల్ అప్పీల్ నెంబర్ 1082

(2018 లోని 10762 వ సంఖ్య)

చిలకమూర్తి వెంకటస్వామి & ఎ. ఎన్. ఆర్.

వెర్సస్

ఆంధ్ర ప్రభ & ఎ. ఎన్. ఆర్. ప్రతివాదులు

J U D G M E N T

ఇందిరా బెనర్జీ, జె.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నరసాపూర్ లోని అడిషనల్ జ్యూడిషియల్ ఫస్ట్ క్లాస్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులో అప్పీలుదారులకు వ్యతిరేకంగా పెండింగ్లో ఉన్న క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (సిఆర్పిసి) సెక్షన్ 482 ప్రకారం అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన క్రిమినల్ పిటిషన్ నెంబర్ 9225 ను కొట్టివేస్తూ తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల హైకోర్టులు 2018 ఆగస్టు 30 న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా ఈ అప్పీల్ ఉంది.

సెక్షన్ 307,323,427,447,506 (2) కింద శిక్షార్హులు

ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ (ఐపీసీ) లోని సెక్షన్ 34..

2. అప్పీలెంట్లు, అప్పీలుదారు నెం. 2 వాస్తవానికి ఫిర్యాదుదారుగా ఉన్నందున వారు సన్నిహిత బంధువులు, వారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, నర్సాపూర్ అదనపు జిల్లా జడ్జి కోర్టులో అప్పీలెంట్ నెం. 2 దాఖలు చేసిన 2012 యొక్క ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ నెం.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నర్సాపూర్లోని ఫస్ట్ క్లాస్ జ్యూడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులో సెక్షన్ 120 బి కింద అప్పీలుదారు ఇతరులపై క్రిమినల్ కంప్లైంట్ నెం. 518 ఆఫ్ 2012 పేరుతో క్రిమినల్ కంప్లైంట్ దాఖలు చేశారు.

ఐపీసీ సెక్షన్ 420,463,464,466,467,468,469,470 మరియు 471.

2 దాఖలు చేసిన క్రిమినల్ ఫిర్యాదు నెంబర్ 518 కి వాస్తవ అప్పీలుదారు అప్పీలుదారులను ఒక కౌంటర్ బ్లాస్ట్గా తప్పుగా ఇరికించిన కేసు ఇది.

5. అప్పీలర్లు మరియు ప్రతివాదుల మధ్య పౌర వివాదాలు పెండింగ్లో ఉన్నాయన్న ఆరోపణపై 2018 లోని పిఆర్సి నెంబర్ 2 లోని చర్యలను కొట్టివేయాలని క్రిమినల్ పిటీషన్ నంబర్ 9225 ఆఫ్ 2018 ను క్రిమినల్ పిటీషన్ నంబర్ 482 కింద అప్పీలర్లు ఉన్నత న్యాయస్థానంలో దాఖలు చేశారు.

సిఆర్పిసి సెక్షన్ 482 కింద గతంలో దాఖలు చేసిన పిటిషన్ను క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం. 13272 ఆఫ్ 2012 గా పేర్కొంటూ, అపీలుదారులు దాఖలు చేసిన సిసి నెం. 508 ఆఫ్ 2012ను కొట్టివేయాలని హైకోర్టు ఆదేశాలు జారీ చేసిందని కూడా అప్పీలుదారు వాదించారు.

2018 జూలై 23 వ తేదీన విడుదల చేశారు.

ఈ కేసులో దాఖలు చేసిన ఫిర్యాదులో, ఇతర విషయాలతో పాటు, అప్పీళ్లు డి ఫ్యాక్టో ఫిర్యాదుదారు శరీరంపై గాయాలను కలిగించారని, డి ఫ్యాక్టో ఫిర్యాదుదారుడిని తలపై కొట్టేందుకు ప్రయత్నించారని, ఆయనను ఇనుప రాడ్తో కొట్టడానికి ప్రయత్నించారని పేర్కొంది.వాస్తవానికి ఫిర్యాదుదారుడిని చంపుతామని విజ్ఞప్తులు బహిరంగంగా బెదిరించారని కూడా ఆరోపించారు.

ఒక ముఖ్యమైన అవయవం అయిన తలపై గాయాలను కలిగించే ప్రయత్నము డి ఫ్యాక్టో ఫిర్యాదు మరణానికి దారితీసి ఉండవచ్చని వాస్తవ ఫిర్యాదుదారు కేసు.ఫిర్యాదులో పేర్కొన్న సెక్షన్ల కింద శిక్షార్హమైన నేరాలను ఫిర్యాదులోని ఆరోపణలు ఆకర్షించాయని ఉన్నత న్యాయస్థానం గుర్తించింది.

9. రెండవ అప్పీలుదారు ఫిర్యాదును సెప్టెంబర్ 28వ తేదీన దాఖలు చేశారని పేర్కొంటూ, ఆ ఫిర్యాదును కౌంటర్ బ్లాస్ట్గా దాఖలు చేశారని అప్పీలుదారుల వాదనను ఉన్నత న్యాయస్థానం తిరస్కరించింది.

ఈ ఫిర్యాదును 2015 జూలై 21 వ తేదీన దాఖలు చేశారు.

హైదరాబాద్ లో లెక్చరర్గా పనిచేస్తున్న అప్పీలుదారు నెం. 1 ను తప్పుగా ఇరికించడం జరిగింది.ఈ సంఘటన జరిగినప్పుడు అప్పీలుదారు నెం. 1 హైదరాబాద్ లో ఉన్నారా లేదా అప్పీలుదారులను తప్పుగా ఇరికించారా అనేది వాస్తవానికి సంబంధించిన ప్రశ్నలు, వీటిని సాక్ష్యాలను సమర్పించడం ద్వారా విచారణలో నిర్ణయించాలి.

11. నేరం జరిగినప్పుడు అప్పీళ్ళు మరియు/లేదా వారిలో ఒకరు హాజరు కాలేదని చూపించడానికి సాక్ష్యమును ప్రవేశపెట్టుట సమర్పించడానికి అప్పీళ్ళకు స్వేచ్ఛ ఉందని ఉన్నత న్యాయస్థానం నిర్ధారించింది.

12. సెక్షన్ కింద కోర్టు యొక్క పూర్తి అంతర్గత అధికార పరిధి

కోర్టు ప్రక్రియను దురుపయోగము చేయకుండా నిరోధించడానికి మరియు న్యాయం యొక్క లక్ష్యాలను సాధించడానికి కోడ్ సైనెర్స్ కింద ఒక ఉత్తర్వును అమలు చేయడానికి సి. ఆర్. పి. సి. 482 ను ఉపయోగించవచ్చు.

అంతర్లీనమైన అధికార పరిధిని విస్తృతమైనదిగా, విస్తృతమైనదిగా ఉన్నప్పటికీ, ఈ విభాగంలో ప్రత్యేకంగా నిర్దేశించిన పరీక్షల ద్వారా మాత్రమే, అంటే, ఏదైనా న్యాయస్థానం యొక్క ప్రక్రియను దురుపయోగము చేయకుండా ఉండటానికి లేదా న్యాయం యొక్క ముగింపులను సురక్షితంగా ఉంచడానికి, కోడ్ కింద ఏదైనా

ఉత్తర్వును అమలు చేయడానికి అవసరమైన ఆదేశాలు ఇవ్వడానికి మాత్రమే, తక్కువగా, జాగ్రత్తగా మరియు జాగ్రత్తగా మరియు జాగ్రత్తగా ఉపయోగించాలి.

సెక్షన్ 482 కింద జోక్యం చేసుకుంటే మూడు షరతులు పాటించాలి.వెలుగులోకి వచ్చే అశాసనముం చాలా వ్యధితుడు ఉండాలి, చిన్న లక్షణం కాదు-అది స్పష్టంగా మరియు సందేహాస్పదంగా ఉండాలి మరియు సందేహాస్పదంగా ఉన్న పార్టీ సహాయము కోరుకునే చట్టం యొక్క ఇతర నిబంధనలు ఉండకూడదు.

సెక్షన్ 482 కింద అధికార పరిధిని వినియోగించుకునేటప్పుడు అది ట్రయల్ కోర్టు లాగా చట్టము కోర్టు అనుమతించదు.నిందితులకు వ్యతిరేకంగా విచారణ చేపట్టడానికి తగినన్ని ఆధారాలు ఉన్నాయని కోర్టు ప్రాథమికంగా సంతృప్తి చెందాలి.ఆ పరిమిత ప్రయోజనం కోసం, కోర్టు పదార్థాలు మరియు పత్రాలను అంచనా వేయవచ్చు. ఆన్ రికార్డ్ అయితే, నిందితులకు శిక్ష విధించడానికి కావలసిన పదార్థాలు సరిపోతాయా లేదా అనే నిర్ధారణకు సాక్ష్యము ఇది ప్రశంసించదు. సెక్షన్ 482 కింద అధికారపరిధిని వినియోగించుకుంటూ ఉన్నత న్యాయస్థానం సాక్ష్యము నమ్మదగినవేనా, కాదా అనే దానిపై ఆకళి0చుకొను చేపట్టకూడదు.ఈ ప్రతిపాదనకు ఈ కోర్టు జాండు ఫార్మాస్యూటికల్ వర్క్స్ లిమిటెడ్ మరియు ఓర్స్ v.మహ్మద్.షార్ఘుల్ హక్ మరియు ఇతరులు 1.

మేజిస్ట్రేట్ జారీ ప్రక్రియలో స్పష్టమైన పొరపాటు చేసిన కేసుల్లో కోడ్ సెక్షన్ 482 కింద

జోక్యం చేసుకోవాల్సిన బాధ్యత ఉన్నత న్యాయస్థానంకు ఉంటుంది.ఎస్. డబ్ల్యు. పాలనిత్కర్ మరియు ఓర్స్ v.బీహార్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు 2.అయితే, ఈ సెక్షన్ కింద అధికారాలను వినియోగించుకునేటప్పుడు, ఉన్నత న్యాయస్థానం అప్పీల్ లేదా రివిజన్ కోర్టుగా పనిచేయదని గుర్తుంచుకోవడం ముఖ్యం. చట్టబద్ధమైన ప్రాసిక్యూషన్ను అడ్డుకునేందుకు సీఆర్పీసీ సెక్షన్ 482 కింద ఉన్న అధికారాన్ని ఉపయోగించకూడదు.అదే సమయంలో, నేరం యొక్క ప్రాథమిక అంశాలు పూర్తిగా లేకపోతే, సిఆర్పిసి సెక్షన్ 482 కింద క్రిమినల్ చర్యలు రద్దు చేయవచ్చు.

1 (2005) 1 ఎస్సీసీ
122

2 (2002) 1 ఎస్సీసీ
241

ఫిర్యాదులో లేదా చార్జిషీట్లో పేర్కొన్న ఆరోపణలు ఏ నేరంగా పరిగణించని చోట, కోడ్ సెక్షన్ 482 కింద తన అంతర్గతమైన అధికారాన్ని వినియోగించుకుని, మేజిస్ట్రేట్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వును రద్దు చేయడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానం తెరిచి ఉంటుంది.ఎం. ఎ. అన్నమాలి వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ కర్ణాటక మరియు ఇతరులు 3, శారదా ప్రసాద్ సిన్హా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బిహార్ 4 మరియు శ్రీమతి నాగవ్వా వర్సెస్ వీరన్న శివలింగప్ప కొంజల్గి మరియు ఇతర సంస్థల పేర్లను ప్రస్తావించవచ్చు.సెక్షన్ 482 కింద అంతర్లీనంగా ఉన్న అధికారాలు కోర్టు ప్రక్రియను దురుపయోగము చేయకుండా

నిరోధించడానికి మరియు న్యాయం యొక్క లక్ష్యాలను సాధించడానికి ఉద్దేశించబడినవి.కోడ్ కింద స్పష్టంగా నిషేధించబడిన ఏదైనా చేయడానికి అటువంటి శక్తిని ఉపయోగించలేము.ధర్మపాల్ మరియు ఇతర సంస్థల గురించి కూడా ప్రస్తావించవచ్చు.శ్రీమతి రామ్మి మరియు ఓర్స్ 6. ఈ దరఖాస్తు, పర్తింప చేయు తిరస్కరిస్తూ, ఉన్నత న్యాయస్థానం హర్యానా రాష్ట్రం వర్సెస్ భజన్లాల్ 7 కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడింది, ఇక్కడ ఈ కోర్టు సెక్షన్ 482 కింద అధికారాన్ని వినియోగించడానికి ఈ క్రింది మార్గదర్శకాలను నిర్దేశించిందిః

(1) మొదటి సమాచార నివేదికలో లేదా ఫిర్యాదులో చేసిన ఆరోపణలు వాటి ముఖ విలువను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పటికీ మరియు పూర్తిగా అంగీకరించినప్పటికీ, అవి ప్రాథమికంగా ఏ నేరంగా పరిగణించబడవు లేదా నిందితులపై కేసును రూపొందించవు."

3 2010 (8) ఎస్సీసీ
524
4 ఎయిర్ 1977 ఎస్సీ
1754
5 ఎయిర్ 1976 ఎస్సీ
1947
6 ఎయిర్ 1993 ఎస్సీ
1361
7 1992 సప్లై (1) ఎస్సీసీ 335

(2) ఎఫ్ఐఆర్తో పాటు మొదటి సమాచార నివేదికలోని ఆరోపణలు మరియు

ఇతర పదార్థాలు ఏదైనా సంజ్ఞేయ నేరాన్ని బహిర్గతం చేయకపోతే, కోడ్ సెక్షన్ 155 (2) పరిధిలో ఒక మేజిస్ట్రేట్ ఉత్తర్వు ప్రకారం తప్ప, కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 156 (1) కింద పోలీసు అధికారుల ద్వారా దర్యాప్తును సమర్థించడం.

(3) ఎఫ్ఐఆర్ లేదా ఫిర్యాదులో చేసిన తిరుగులేని ఆరోపణలు దానికి మద్దతుగా సేకరించిన సాక్ష్యము ఏ నేరం జరిగిందనే విషయాన్ని వెల్లడించకుండా, నిందితులపై కేసును రూపొందించినప్పుడు.

(4) ఎఫ్ఐఆర్లోని ఆరోపణలు సంజ్ఞార్హమైన నేరంగా పరిగణించని పక్షంలో, కోడ్ సెక్షన్ 155 (2) ప్రకారం మేజిస్ట్రేట్ ఉత్తర్వు లేకుండా పోలీసు అధికారి దర్యాప్తు చేయడానికి అనుమతించరు.

ఎఫ్ఐఆర్ లేదా ఫిర్యాదులో చేసిన ఆరోపణలు చాలా అసంబద్ధమైనవి మరియు సహజంగా అసాధ్యమైనవి, దీని ఆధారంగా ఏ వివేకవంతుడైన వ్యక్తి కూడా నిందితులపై చర్యలు చేపట్టడానికి తగినంత కారణం ఉందని ఎప్పుడూ ఒక న్యాయమైన నిర్ధారణకు చేరుకోలేడు. కోడ్ లేదా సంబంధిత చట్టము (దీని కింద ఒక క్రిమినల్ ప్రాసీడింగ్ను ఏర్పాటు చేస్తారు) లోని ఏదైనా నిబంధనలులో స్పష్టమైన చట్టపరమైన అడ్డంకి ఉన్నట్లయితే, సంస్థ మరియు కార్యకలాపాల కొనసాగింపు మరియు/లేదా కోడ్ లేదా సంబంధిత చట్టములో నిర్దిష్ట నిబంధన ఉన్నట్లయితే, వ్యధితుడు పార్టీ యొక్క ఫిర్యాదుకు సమర్థవంతమైన పరిష్కారాన్ని అందిస్తుంది.

(7) ఏదైనా క్రిమినల్ కేసు అసత్య ఉద్దేశంతో లేదా/లేదా నేరస్థుడిపై ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలన్న దురుద్దేశంతో మరియు వ్యక్తిగత మరియు వ్యక్తిగత ద్వేషంతో అతనిని ద్వేషించే ఉద్దేశ్యంతో చర్య తీసుకున్నప్పుడు.

21. ధనలక్ష్మి వర్సెస్ ఆర్. ప్రసన్న **కుమార్ మరియు ఇతరులు 8,**

ఉన్నత న్యాయస్థానం పేర్కొన్న ఈ కోర్టు ఈ క్రింది తీర్పును వెలువరించిందిః -

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్లోని సెక్షన్ 482 అధికారాలను కలిగి ఉంది.

8 1990 సప్లై ఎస్సీసీ 686

న్యాయ ప్రక్రియ యొక్క దురుపయోగము నివారించడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానం తన అంతర్గతమైన అధికారాలను ఉపయోగించాలి.ఈ చర్యలను రద్దు చేయడానికి అంతర్లీనంగా ఉన్న అధికారాన్ని ఫిర్యాదులో పేర్కొన్న సందర్భాలలో మాత్రమే అమలు చేయబడుతుంది, ఆ ఫిర్యాదులో ఏదైనా నేరం బహిర్గతం చేయబడదు లేదా నిరంకుశ, అసహ్యకరమైన లేదా అణచివేతకు గురి చేసే సందర్భాలలో మాత్రమే.ఫిర్యాదులో పేర్కొన్న ఆరోపణలు మేజిస్ట్రేట్ తీసుకున్న నేరం కాకపోతే, సెక్షన్ 482 కింద అంతర్లీనంగా ఉన్న అధికారాలను ఉపయోగించి వాటిని రద్దు చేయడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానం స్వేచ్ఛ ఉంటుంది.అయితే, కేసు శిక్షతో ముగుస్తుందో లేదో తెలుసుకోవడానికి విచారణకు ముందు ఈ కేసును క్షుణ్ణంగా విశ్లేషణ అవసరం లేదు.ఫిర్యాదును సమగ్రంగా చదవాలి.ఆరోపణలు పరిగణనలోకి తీసుకుంటే,

నేరం/నేరాలకు సంబంధించిన అంశాలు వెల్లడి అవుతాయని ఫిర్యాదుదారు చేసిన ప్రమాణం ఆధారంగా, ఫిర్యాదులో పేర్కొన్న అంశాలు దురుద్దేశపూరితమైనవి లేదా అసభ్యకరమైనవి అని చూపించడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవని, ఆ సందర్భంలో హైకోర్టు జోక్యాన్ని సమర్థించదు.

22. హైకోర్టు కర్ణాటక రాష్ట్రం వి. ఎల్. మునిస్వామి మరియు ఇతరులు 9, (1977) 2 ఎస్. సి. సి. 699 లను కూడా ఆశ్రయించింది. 482 సి. ఆర్. పి. సి. ఈ సంపూర్ణ అధికారాన్ని ఉపయోగించి, విచారణను కొనసాగించడానికి అనుమతించడం కోర్టు ప్రక్రియను దురుపయోగము చేస్తుందనే ముగింపుకు వస్తే లేదా విచారణ రద్దు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని హైకోర్టు నిర్ణయిస్తుంది."సివిల్ మరియు క్రిమినల్ విషయాలలో హైకోర్టు అంతర్గతంగా ఉన్న అధికారాలను పొదుపు చేయడం అనేది ఒక మంచి ప్రజా ప్రయోజనాన్ని సాధించడానికి రూపొందించబడింది, ఇది ఒక కోర్టు విచారణను వేధింపు లేదా హింస యొక్క ఆయుధంగా మార్చడానికి అనుమతించకూడదు.ఒక క్రిమినల్ కేసులో, కుంటి ప్రాసిక్యూషన్ వెనుక ఉన్న ముసుగు వస్తువు, ప్రాసిక్యూషన్ నిర్మాణం ఆధారపడి ఉన్న పదార్థం యొక్క స్వభావం, న్యాయం ప్రయోజనాల కోసం విచారణను రద్దు చేయడంలో ఉన్నత న్యాయస్థానం సమర్థిస్తుంది.శాసన మండలి చేసిన చట్టాల ప్రకారం శాసనముం నిర్వహించవలసి ఉన్నప్పటికీ, శాసనముం యొక్క లక్ష్యాలు కేవలం చట్టం యొక్క లక్ష్యాల కంటే ఎక్కువగా ఉంటాయి.వీటిని తయారుచేయడానికి అత్యవసరం

9 (1977) 2 ఎస్సీసీ 699

రాష్ట్రానికి, దాని పౌరులకు మధ్య న్యాయం చేయడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానం అంతర్లీనంగా ఉన్న అధికారాలను కాపాడటానికి ఉద్దేశించిన నిబంధన యొక్క ఉద్దేశ్యం, ప్రయోజనం గురించి సరైన అవగాహన లేకుండా, ఆ ప్రధాన అధికార పరిధి యొక్క వెడల్పు, ఆకృతులను అర్థం చేసుకోవడం అసాధ్యం." ""

అరుదైన సందర్భాల్లో మాత్రమే సిఆర్పిసి సెక్షన్ 482 కింద అధికారాన్ని వినియోగించుకోవచ్చని పేర్కొంటూ, ఈ కేసులో క్రిమినల్ ఫిర్యాదును కొట్టివేయడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానం సరైన రీతిలో నిరాకరించింది.ఫిర్యాదులోని ఆరోపణలు ప్రాథమికంగా నిజమని అంగీకరించినప్పటికీ పిటిషనర్లకు వ్యతిరేకంగా కొనసాగడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేనప్పుడు చర్యలను రద్దు చేసే అధికారం సాధారణంగా ఉపయోగించబడుతుంది.మేజిస్ట్రేట్ నమోదు చేసిన వాంగ్మూలాలతో పాటు ఫిర్యాదులోని ఆరోపణలు 307,323 సెక్షన్ల కింద నేరాలకు అవసరమైన అంశాలున్నాయని ఉన్నత న్యాయస్థానం గౌరవ

ఐపీసీ సెక్షన్ 34తో పాటు సెక్షన్ 427,447,506 (2) కూడా చేర్చారు.

పైన చర్చించిన కారణాల వల్ల క్రిమినల్ చర్యలను రద్దు చేయడానికి ఇది

సరైన కేసు కాదని మేము హైకోర్టుతో అంగీకరిస్తున్నాము.

25. తదనుగుణంగా ఈ పిటిషన్ను కొట్టివేస్తున్నాము.

[డాక్టర్ ధనంజయ వై. చంద్రచూడ్]

(ఇందిరా బెనర్జీ)

న్యూ ఢిల్లీ, జూలై 31,2019